

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Validius tamen remedium adhibendum fuit sub Carolo VI. qui vetuit ne deinceps in regno fierent exactiones Annatarum & minorum servitiorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

suum profequeretur, quo fiebat ut ibidem consecraretur. Sanè si de Metropolitanis Italiae agebatur, necessarium erat eos Romam ire, ubi confirmari debebant aut ordinari. At Ioannes XXII. novum tributi genus invenit, quod *Annata* vocatum est, exigendum ex omnibus Beneficiis non electivis, ad subveniendum necessitatibus Ecclesiae Romanae, atque ob eam causam reservavit usque ad triennium fructus omnium praebendarum, Ecclesiarum parochialium, & Capellarum, quae intra illud temporis spatium vacarent, ut pater ex eius constitutione extravaganti.

II. Successores eius Annatarum legem conservarunt, perpetuamque esse sanciverunt; hoc addito, ut tributum illud exigere- tur ab episcopatibus & monasteriis, non se- cus ac ab aliis Beneficiis. Vnde factum est ut Beneficia electiva, quibus jugum hoc Annatarum à Ioanne XXII. impositum non fuerat, quòd Taxatio Cancellariae lo- cum teneret valoris antiquarum Annatarum quae ex Beneficiis illis percipiebantur, novo hoc tributo oppressa sint.

III. Illud tamen discrimen intercedebat, quòd fructus aliorum Beneficiorum vacan- tium exigebantur per Collectores à sede apostolica deputatos, & servitia episcopa- tum & monasteriorum Romae in pecunia numerata solvebantur, aut sub obligatione & hypotheca omnium bonorum mobilium & immobilium Ecclesiae quam provisi facie- bant Camerariis Papae, sub poena excommu- nicationis *late sententia*. Ita enim eos agere necessitas praecipiebat, quòd eis literae apo- stolicae non antè tribuerentur quam solutio facta esset, aut obligatio concessa. Magni porro momenti erat haec Bullarum retentio ob Constitutionem Bonifacii VIII. qui edi- xit ne quis Episcoporum, tametsi consecra- tus, aut Abbatum, tametsi benedictus, ul- lam muneris sui partem attingeret, donec Bullas accepisset. Emolumenta porro quae ex his iuribus proveniebant multum aucta sunt ope reservationum generalium omnium Ecclesiarum cathedralium & monasterio- rum, quarum provisio sedi apostolicae refer- vata est.

IV. Clerus Nationis Gallicanae, Ger- manicae, Hispanicae, & Anglicae impatien- ter ferebat has novitates. Sed praeter ceteris Galliam opprimebant huiusmodi exactio- nes, ob immensum Beneficiorum ejus nu- merum; quae tandem, post devoratam mul- ta patientia longam malorum seriem, mo- vere coepit lacertos sub Karolo V. Rege. Subsidio fuit caput quintum Pragmaticae sanctionis beati Ludovici editae anno

MCCCLXVIII. quo omnes Romanae Curiae exactiones ex redditibus Beneficiorum pro- hibentur, nisi Regis & Ecclesiae Gallicanae consensus accedat. Prima igitur libertatis adipiscendae spes affulsit sub Karolo V. qui turbatis rebus mederi tentavit anno MCCCLXXXV. edicto publico. Procurator regius majestati ejus suggestit Collectores apostolicos recipere fructus & redditus primi anni omnium Beneficiorum Galliae, sive per obitum vacarent, sive per resignationem, permutationem, aut alio quovis modo, ne- que rationem ab illis ullam haberi juris Re- galiae aut praesentationis ad Regem perti- nentis, sive ad alium Patronum laicum. Ka- rolus igitur ex sententia Magni sui Consilij praecipit Praeposito Parisiensi, Seneschallis & Ballivis, ut provisos ad praesentationem Regis aut aliorum Patronorum laicorum frui facerent fructibus suorum Beneficiorum, neve paterentur molestiam eis quovis praetextu exhiberi à Collectoribus.

V. Validius tamen remedium adhiberi necesse fuit anno MCCCCVI. die XVIII. Februarij. Clerus enim Gallicanus Parisiis auctoritate regia congregatus in modum Concilij, apud Regem disseruit de variis exactionibus quae mandato Summi Pontificis fiebant; cujus auctoritas à Christo insti- tuta fuerat ad aedificationem Ecclesiae, non autem ad destructionem. Potestatem ejus his limitibus circumscriptam, ut jus suum cui- que tribuere teneatur, ac iustum iudicium judicare. Vnde porro illi auctoritas clero tributa imperandi, cui Dominus pacendum & erudiendum gregem commisit? Annon & terrenis lucris inhiare permisit? Inter has autem exactiones commemorant Annatas, sive redditus primi anni omnium Beneficio- rum exigi; Annatas porro magnarum digni- tatum dividi inter Papam & collegium Car- dinalium. Non sufficere tamen eam Anna- tam, sed aliam quoque taxationem institu- tam esse, quae vulgò *minuta servitia* dicitur, pro familiaribus & domesticis Papae. Adigi omnes Episcopos ad solutionem horum ser- vitiorum, retentione Bullarum: sine quibus administrari episcopatus non poterat. Emp- tionem id Beneficij prorsus videri. At Ka- rolus perpensens regiam potestatem ad hoc esse institutam ut Ecclesiae patrocinium sus- cipiat, regnum porro caeleste attolli oportet- restris, quoties Ecclesiae destructores pro- sternuntur auctoritate Principum, canones statuere ut auxilium Regis impleretur cum sublimiores Ecclesiae personae peccant in commoda publica, sanctos praeterea docto- res docere Papae obediendum non esse in iis quae manifestè perturbant ordinem eccle-

Cap. Canonum
I. De prob. &
dignit. in Extr.
commun.

Vide Respons.
Nationis Gallicae
factam Constantiae
cap. 13, tit. 22.
I. libere. Eccles.
Gallicae.

Extrav. Injuncta.
de Elect.

Tit. 22. Libert.
Eccles. Gallicae. 7.

fiasticum, his de causis, ex sententia sui Consilij, decernit ne deinceps exactiones illæ obtineant in regno, præcipiendo Curia Parlamenti & aliis Officiariis suis ut constitutionis hujus executioni invigilent.

Nonnulla hujus constitutionis capita perviguerunt. Quo factum est ut anno MCDXII. Papa miserit in Galliam Archiepiscopum Pisanum, quò curaret prohibitiones illas in irritum mitti. Verùm intercedente Academia Parisiensis Concilium regium statuit ut constitutio Karoli prorsus observaretur. Quòd si Legati pontificij quempiam ad solutionem censuris cogere tentarent, appellare se ad futurum Concilium; ut narrat Monstreletus lib. I. cap. LXVII.

VI. Tandem materia isthæc in Concilio Constantiensi proposita est à Deputatis Nationis Gallicanæ. Occasionem illi de ea re differendi sumpserunt è re nata. Quippe Cardinales Pisanus, Cameracensis, & Florentinus à Concilio delegati sunt unà cum Deputatis Quinque Nationum, ut in commune consulere quid factu opus esset circa reformationem Ecclesiæ, tam in capite, quàm in membris. Cardinales verò delegati mentionem inter alia injecerunt Annatarum & minorum servitiorum, eaque legitimo jure deberi probare conati sunt. Ac licet major pars delegatorum existimaret Annatas & servitia illa debere aboleri, Cardinales tamen obstiterunt ne sententia concluderetur. Deputati itaque Nationis Gallicanæ seorsim ob hoc congregati decreverunt Annatas omnino tollendas esse. Ioannes de Scribanis Procurator fiscalis cameræ apostolicæ ab hac Gallorum deliberatione appellavit, non quidem ad Concilium, quod heic celebrabatur, sed ad futurum Summum Pontificem. cui appellationi nomine collegij Cardinalium adhæsit Ioannes Ponceus. Contentio autem illa effecit ne Concilium Constantiense definiret hanc quæstionem. Rationes autem quibus Galli nitentur, hæ in primis fuere. Annatas hujusmodi, à Ioanne XXII. ad certum tempus introductas quoad Præbendas, Ecclesias parochiales, & Capellas, & ab ejus successoribus certis de causis continuatas, exigi potuisse quandiu eas clerus, Principes, & populus toleraverunt. At postquam causæ tolerandi desierant, veluti peregrinatio transmarina, quod *Passagium transmarinum* vocabant, aut alia quæpiam occasio pietatis, solutionem earum justè negari posse. Nam quomodo opponi posset præscriptio aut consuetudo, cum & frequentes ob hoc querelæ fuerint & oppositiones. Præterea, superiorem non facile præscribere adversus inferiorem.

Quod attinet ad prælaturarum Annatas, aiunt eas in initio nihil aliud fuisse quàm gratuitam oblationem eorum secundum quos pronuntiatum fuerat in Curia Romana, quæque electionis suæ confirmationem obrinuerant. Canonibus tamen vetitum esse ne pecunia detur ante vel post promotionem. Quo fit ut nullum sit statutum, privilegium, consuetudo, præscriptio, aliûsve titulus, qui vim addere possit huic praxi, cum simoniaca sit. Nam episcopatum Annatas non ob hoc exigi quòd Beneficia vacant, sed quia conferuntur. Adde quòd pecunia quam provisori solvunt aut promittunt, ab eis exigitur per violentiam & retentionem Bullarum. quo vel unico facinore præscriptio impeditur.

In universum autem loquentes de Annatis utriusque speciei, affirmant neque Papæ neque Romanæ Ecclesiæ datam esse licentiam imperandi tributa personis ecclesiasticis, idque eò magis obtinere debere, quòd Ecclesiæ ad inopiam hoc pacto redigantur, & Principes populique se lædi existiment, cum novitates illæ invehantur absque eorum consensu & in injuriam foundationum ab eis factarum. Adferunt auctoritatem constitutionis regie editæ ut deinceps via præcludatur hujusmodi corruptelis, simoniis, ac perniciosi quam tributa hæc inferebant regno Gallico. Addunt insuper, Regem, cum subtilitas Romanæ Curia artem extorquendi aurum invenisset in gravem hujus constitutionis injuriam, Legatos ad Ioannem XXIII. Papam misisse, qui suaderent ut ei malo remedium adhiberet. Ipsum nihilominus silentio transmississe hanc petitionem. Itaque licet Regi liberum foret statuta circa hanc materiam edere, maluisse tamen præcipere Deputatis ut negotium istud urgerent apud Concilium Constantiense.

VII. Et Concilium quidem nova tributa prohibuit quæ clero imperabantur per viam decimæ, Annatæ, aut quamlibet aliam. Annatæ tamen episcopatum & monasteriorum duravere; quoniam earum solutionem facilem esse faciebat retentio Bullarum. Itaque Gallis satisfactum non est: qui, post celebratum Concilium, ad Parlamentum convenere anno MCDXII. mense Martio, ubi congregati fuere Prælati & gentes Magni Consilij Regis & Curia Parlamenti. In eo conventu narratum est, Deputatis Cleri Gallicani præceptum esse ut apud Concilium urgerent approbationem constitutionum quæ editæ fuerant pro abolitione Annatarum & Reservationum; sed neque Concilium, neque Papam recenter electum, id est, Martinum quintum, ullum bis malis remedium adhibere voluisse, ne-

Vide supra cap. 12. 10. 11. lib. 1.

1. Bellor. defensionis Nationis Gallicæ. Tit. 11. Lib. 1. Eccl. Gall. c. 13.

Tit. 11. Lib. 1. Eccl. Gall. c. 14.